

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/76/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321011058
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2321011058.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX. apríla XXXX v C., trvalé bydlisko D. XX/XX, E., pre zločin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 ods. 1 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 28. februára 2022, č. k. 27T/69/2021-529, na verejnom zasadnutí konanom 13. decembra 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovaný A. B., nar. XX. apríla XXXX v C., trvalé bydlisko D. XX/XX, E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou,

odsudzuje

podľa § 259 ods. 3 Trestného zákona, za použitia § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona, za použitia ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Okresný súd Galanta (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 28. februára 2022, č. k. 27T/69/2021-529 (ďalej tiež napadnutý rozsudok), uznal obžalovaného A. B. (ďalej aj obžalovaný) za vinného zo zločinu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 ods. 1 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako samostatne zárobkovo činná osoba pod obchodným menom „A. B. F.“, IČO: 40 217 051, v mieste svojho podnikania na adrese D. XX/XX, E., nezabezpečil riadne vedenie svojho účtovníctva v súlade so zákonom č. 431/2002 o účtovníctve, keď v období rokov 2016 až 2018 nevykonával inventarizáciu majetku, hoci mu táto povinnosť vyplývala z § 6 ods. 3, §§ 29 a 30 uvedeného zákona, a v rozpore s

§ 11 ods. 3 uvedeného zákona uvádzal v pokladničnej knihe zápisy o vkladoch hotovosti do pokladne, ktoré reálne nevznikli, a na základe ktorých dosiahol, že dňa 01.01.2016 bol stav pokladne vo výške 221 054,64 €, hoci predchádzajúci deň 31.12.2015 bol 1 054,64 €, ďalej dňa 01.01.2017 bol stav pokladne 74 219,95 €, hoci predchádzajúci deň 31.12.2016 bol 1 660,60 €, a dňa 01.01.2018 bol stav pokladne 57 261,17 €, hoci predchádzajúci deň 31.12.2017 bol 89 046,52 €, pričom fiktívne vklady do pokladne realizoval v úmysle vyhnúť sa zápornému stavu pokladne, v ktorom sa reálne pokladňa nachádzala; nepravdivé zápisy v pokladničnej knihe o fiktívnych vkladoch a machinácie v účtovníctve, ktoré odporovali hospodárskemu stavu daňového subjektu v období rokov 2016 až 2018 vykonával napriek tomu, že bol jeho účtovníčkou výslovne upozornený, aby ním uvádzané údaje a účtovné operácie podložil reálnymi dokladmi a napriek týmto upozorneniam v uvedenom období nevykonával ani inventarizáciu.

Okresný súd za to obžalovanému uložil podľa § 259 ods. 3 a § 53 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), písm. l) a § 38 ods. 3 Tr. zák. trest domáceho väzenia vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov. Zároveň mu podľa § 53 ods. 3 Tr. zák. uložil počas výkonu trestu domáceho väzenia povinnosť zdržiavať sa vo svojom obydľí v byte na adrese B. XXXX/XX, E., vrátane k nemu prináležiacich vonkajších priestorov, v pracovné dni v čase od 17.00 hod. do 5.00 hod. nasledujúceho dňa, cez víkendy a sviatky v čase od 12.30 hod. do 6.00 hod. nasledujúceho dňa, viesť riadny život a podrobiť sa nariadenej kontrole technickými prostriedkami.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že na hlavnom pojednávaní prijal vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a vykonal dokazovanie na hlavnom pojednávaní len čo do výroku o treste. Následne okresný súd v odôvodnení zrekapituloval výsledky dokazovania, ktoré ohľadom tohto výroku vykonal.

Samotný výrok o treste okresný súd odôvodnil tým, že mohol obžalovanému uložiť trest odňatia slobody v zákonnej sadzbe od 3 do 8 rokov. U obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť - priznal sa k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval a jednu priťažujúcu okolnosť - bol už za trestný čin odsúdený trestnými rozkazmi okresného súdu pod sp. zn. 1T/83/2017, 9T/37/2018 a 2T/53/2018. K druhu trestu okresný súd uviedol, že v zmysle § 34 ods. 6 Tr. zák. a § 53 ods. 2 Tr. zák. mu mohol ukladať trest odňatia slobody alebo domáceho väzenia. Ďalej dôvodil, že obžalovaný síce spáchal skutok v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, no vzhľadom na povahu trestného činu, ktorý pozostáva z uvedenia nepravdivých údajov v účtovníctve, čím bolo zmarené vyšetrovanie prípadných daňových trestných činov obžalovaného, ako aj postoj obžalovaného, ktorý sa od počiatku ku skutku priznáva a doteraz bol odsúdený iba za daňové trestné činy súvisiace s jeho podnikateľskou činnosťou, považoval za vhodné uloženie trestu domáceho väzenia. Spoločenská nebezpečnosť obžalovaného nedosahuje takej miery, aby musela byť obmedzená jeho osobná sloboda v ústave na výkon trestu, podľa okresného súdu môže obmedzene fungovať aj v spoločnosti, čím budú zachované jeho sociálne väzby a umožnené širšie možnosti zárobkovej činnosti na úhradu daňových dlhov, ktoré vyplývajú z jeho doterajšej trestnej činnosti. Čas zdržiavania sa v obydľí určil okresný súd prihliadajúc na účel trestu, aby obžalovanému umožnil výkon zárobkovej činnosti a zabezpečovanie potrieb domácnosti, a vo zvyšný čas mu uložil povinnosť zdržiavať sa v obydľí.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa obžalovaný vzdal práva na podanie odvolania. Pokiaľ ide o prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej len prokurátor) tento voči rozsudku zahlásil do zápisnice odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného. Zahlásené odvolanie prokurátor odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 26. apríla 2022.

V odvolaní prokurátor uviedol, že podľa neho okresný súd pochybil pri ukladaní trestu, pretože nesprávne vyhodnotil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, trest domáceho väzenia uložil mimo zákonom určenú výmeru a pri ukladaní druhu trestu sa dostatočne neriadil zásadami ukladania trestov v zmysle § 34 ods. 4 Tr. zák. Okresný súd nesprávne obžalovanému priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Stíhaný skutok je trvácim trestným činom, ktorý bol dokončený najskôr 31. decembra 2018, resp. do konca júna 2019. Od tohto okamihu späť treba posudzovať, či obžalovaný viedol riadny život. Prokurátor je toho názoru, že riadny život nevedol, pretože pred spáchaním činu bol 2 krát odsúdený za úmyselný trestný čin podľa § 278 ods. 1 Tr. zák. a bol aj 5 krát priestupkovo riešený. Súdna prax pritom opakovaním uviedla podmienky vedenia riadneho života. Poriadny život pracujúceho človeka vedie len ten, kto plní základné povinnosti občana tak v súkromnom živote, ako aj voči spoločnosti. Poriadny život pracujúceho človeka nemožno preto stotožňovať len s netrestanosťou (R 59/1973, rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 9. augusta 1972, sp. zn. 2 Tz 69/72, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 13. apríla 2021, sp. zn. 3 To 157/2020). Ak teda i netrestaná osoba nemusí spĺňať podmienky vedenia riadneho života, o to viac tieto

podmienky nemôže spĺňať osoba s trestnou a priestupkovou recidívou (výklad od menšieho k väčšiemu - komu je zakázané konať menej, tým viac je mu zakázané konať viac - argumentum a minori ad maius). Pokiaľ ide ešte o pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, okresný súd nepriznal obžalovanému priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. Na str. 3 (ods. 3) napadnutého rozsudku pritom uviedol, že obžalovanému priznal 1 priťažujúcu okolnosť, a to práve podľa § 37 písm. m) Tr. zák. Nezoohľadnil ju však vo výroku o treste. Pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností bol tak nesprávne zistený.

Prokurátor ďalej v odvolaní uviedol, že okresný súd priznal dve poľahčujúce okolnosti (§ 36 písm. j), písm. l) Tr. zák.), pri nepriznaní žiadnej priťažujúcej okolnosti. Správne pritom mal byť pomer týchto okolností vyrovnaný a to tak, že je prítomná iba poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. Neprevažuje tu pomer poľahčujúcich okolností, ako to vyjadril okresný súd vo výroku o treste, odôvodňujúc použitie § 38 ods. 3 Tr. zák. Práve použitie § 38 ods. 3 Tr. zák. má za následok ďalšie pochybenie okresného súdu v tom, že trest domáceho väzenia bol uložený mimo zákonom stanovenú trestnú sadzbu. Ust. § 38 Tr. zák. špecifikuje všeobecné zásady ukladania trestov vzťahujúce sa na všetky druhy trestov s odstupňovateľnou zákonom ustanovenou trestnou sadzbou uvedené vo všeobecnej ako aj osobitnej časti Tr. zák. Pod pojmom „trestná sadzba“ treba rozumieť nielen sadzbu trestu odňatia slobody uvedenú v osobitnej časti Tr. zák., ale aj trestnú sadzbu pri všetkých ďalších druhoch trestov, pri ktorých je trestná sadzba určená vo všeobecnej časti Tr. zák. Povinnosť súdu podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadnúť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností sa vzťahuje nielen na prípad ukladania trestu odňatia slobody, ale aj na prípad ukladania iného druhu trestu s odstupňovateľnou zákonom ustanovenou trestnou sadzbou, napr. trest domáceho väzenia (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. marca 2021, sp. zn. 1Tdo/18/2020, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2019, sp. zn. 6Tdo/48/2019). Pri použití § 38 ods. 3 Tr. zák. je tak výmera trestu domáceho väzenia 0 - 2 roky a 8 mesiacov. Tým, že okresný súd uložil trest domáceho väzenia vo výmere 3 roky a 6 mesiacov, tento uložil nezákonne.

Podľa prokurátora nezákonnosť uloženia trestu domáceho väzenia má svoj základ aj v nedostatočnom zohľadnení zásad ukladania trestov v zmysle § 34 ods. 4 Tr. zák. Pri určovaní druhu trestu okresný súd neprihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok. V danej veci sa jedná o trváci trestný čin, ktorého sa obžalovaný dopúšťal po dlhší čas a síce v období rokov 2016 až 2018. Trestný čin spáchal kombináciou viacerých konaní, konkrétne tým, že uvádzal v pokladničnej knihe zápisy o vkladoch hotovosti do pokladne, ktoré reálne nevznikli, ďalej tým, že v období rokov 2016 až 2018 nevedol inventarizáciu a nezabezpečil riadne vedenie účtovníctva. Tým dosiahol, že hospodársky stav daňového subjektu nezodpovedal skutočnému stavu, ktorý bol záporný. Z hľadiska zavinenia obžalovaného konal v priamom úmysle, pretože z dokazovania (a je to napokon i súčasťou skutkovej vety) vyplýva, že bol účtovníčkou výslovne upozornený, aby ním uvádzané údaje a účtovné operácie podložil reálnymi dokladmi. Priamy úmysel tak predstavuje najzávažnejšiu formu zavinenia.

Pokiaľ ide o osobu obžalovaného a možnosť jeho nápravy, treba podľa prokurátora vziať zreteľ najmä na jeho trestnú a priestupkovú recidívu. Obžalovaný bol doteraz 3 krát súdne trestaný za úmyselné trestné činy podľa § 278 Tr. zák. Aktuálne prejednávaného činu sa dopustil v skúšobnej dobe určenej mu trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 11. júla 2018, sp. zn.

9T 37/18, právoplatného 4. decembra 2018. Je tak zrejmé, že bol už 2 krát súdom varovaný hrozbou podmienenečného trestu odňatia slobody, ale ani to mu nezabránilo v páchaní ďalšej úmyselnej trestnej činnosti. Tiež bol celkovo 5 krát priestupkovo riešený.

Z hľadiska systematického zaradenia jednotlivých druhov trestov v zmysle § 32 Tr. zák. je trest domáceho väzenia zaradený až za trestom odňatia slobody. Tým je vyjadrená menšia prísnosť tohto druhu trestu oproti trestu odňatia slobody. Ak však obžalovaného neodradili od páchania trestnej činnosti dve odsúdenia na trest odňatia slobody, nemožno reálne očakávať, že do tretice by ho miernejší druh trestu (trest domáceho väzenia) napravil. Naviac, alternatívne druhy trestov sa spravidla ukladajú prvotrestaným a nie recidivistom.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby odvolací súd podľa ustanovenia § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám rozsudkom rozhodol vo veci tak, že obžalovanému uloží primeraný nepodmienečný trest odňatia slobody.

Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní prokurátora 21. júna 2022.

Za účelom prejednania podaného odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 15. novembra 2022. Keďže medzičasom došlo k dodaniu obžalovaného do výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, čím u obžalovaného vznikol dôvod povinnej obhajoby, bol vo veci určený nový termín verejného zasadnutia na 13. decembra 2022 s tým, aby si obžalovaný zvolil obhajcu,

inak mu bude súdom ustanovený. Verejného zasadnutia konaného 13. decembra 2022 sa zúčastnila prokurátorka krajskej prokuratúry ako aj zvolená obhajkyňa obžalovaného JUDr. Júlia Vestenická. Prítomnosť obžalovaného bola zabezpečená prostredníctvom video-konferenčného zariadenia podľa § 61b Tr. por. z ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, pričom obhajoba voči tomuto postupu neuplatnila žiadne výhrady.

Krajský súd podľa § 326 ods. 5 Tr. por. na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie oboznámením podstatného obsahu spisov Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017, sp. zn. 9T/37/2018 a sp. zn. 2T/53/2018. Keďže strany iné návrhy na doplnenie dokazovania nemali, krajský súd vyhlásil dokazovanie za skončené a pristúpil ku konečným návrhom. V rámci neho prokurátorka uviedla, že sa v plnom rozsahu pridrižiava podaného odvolania, navrhla zrušiť výrok o treste napadnutého rozsudku a obžalovanému uložiť primeraný nepodmienečný trest odňatia slobody. Obhajkyňa obžalovaného bola toho názoru, že trest uložený okresným súdom je plne zákonný, čo v konečnom dôsledku potvrdzuje aj zákonodarca v ustanovení § 53 ods. 1 Tr. zák., kde je jednoznačne uvedené, že trest domáceho väzenia až na 4 roky môže byť uložený v okolnostiach, ktoré sú tu zakotvené. Podotkla, že trestná sadzba za skutok kladený za vinu obžalovanému je 3 roky až 8 rokov, takže nie je možné sa stotožniť s názorom, že ide o trest, ktorý je mimo zákonnú normu. Aj z týchto dôvodov žiadala, aby odvolací súd trest uložený okresným súdom obžalovanému ponechal, alternatívne pokiaľ okresný súd dospeje k inému záveru, navrhla, aby mu bol uložený podmienečný trest, nakoľko súčasný výkon trestu odňatia slobody, ktorý vykonáva, je zo všetkých hľadísk preňho dostatočný. Obžalovaný sa pridržal toho, čo uviedla jeho obhajkyňa a dodal, že sa priznal, oľutoval a trest, ktorý si odpykáva, je pre neho dostatočný.

Podľa § 317 ods.1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por., ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania na to oprávnenou osobou - prokurátorom v neprospech obžalovaného - postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste rozsudku, proti ktorému prokurátor podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na podklade takéhoto prieskumu zistil, že odvolanie prokurátora je v celom rozsahu dôvodné.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, prokurátor mu v odvolaní žiadne chyby nevytýkal. Krajský súd ale vlastným prieskumom zistil, že okresný súd nevykonal ohľadom výroku o treste dokazovanie v dostatočnom rozsahu, keď po prijatí vyhlásenia obžalovaného o tom, že je vinný, a po oboznámení registra trestov, nevykonal dokazovanie aj oboznámením podstatných častí spisov Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017, sp. zn. 9T/37/2018 a sp. zn. 2T/53/2018, tu najmä za účelom zistenia, či neprichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu odňatia slobody obžalovanému.

Krajský súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti okresného súdu nasledovné rozhodnutie (R 55/2013):

Ak z okolností prejednávaneho prípadu a z prechádzajúcich odsúdení obžalovaného vyplýva potreba uloženia súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.), je okresný súd povinný na hlavnom pojednávaní vykonať dokazovanie prečítaním podstatného obsahu spisov o predchádzajúcich odsúdeniach, aby aj negatívny záver okresného súdu o tom, že súhrnný trest nemožno uložiť, mal oporu vo vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní a nevychádzal len zo všeobecných odborných znalostí a úvah okresného súdu (Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2012, sp. zn. 1 To 2/2012 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 4/2013 pod poradovým číslom 55).

Uvedené pravidlo bude treba pri ukladaní trestov zo strany okresného súdu pro futuro dôsledne rešpektovať.

Keďže doplnenie dokazovania krajským súdom ohľadom výroku o treste nebolo spojené s neprímeranými ťažkosťami, tak krajský súd pochybenie okresného súdu sám napravil tým, že oboznámil podstatné časti pripojených spisov opísaných vyššie v texte.

K súhrnnému trestu všeobecne

Podľa § 42 ods. 1 Tr. zák., ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák., spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatel'ovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu súd uloží trest straty čestných titulov a vyznamenaní, trest straty vojenskej a inej hodnosti, trest prepadnutia majetku, peňažný trest, trest prepadnutia vecí, trest zákazu činnosti alebo trest zákazu účasti na verejných podujatiach, ak bol taký trest uložený už skorším rozsudkom a ak tomu nebráni ustanovenie § 34 ods. 7.

Ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich. V stručnosti treba uviesť, že princíp ukladania úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. spočíva v tom, že páchatel'ovi dvoch alebo viacerých trestných činov je ukladaný trest v rámci trestnej sadzby činu najprísnejšie trestného, pričom sa musí v tomto výroku odraziť aj skutočnosť, že nejde iba o trest za tento trestný čin, ale i za ďalšie, zbiehajúce sa trestné činy. To sa premietne v priznaní priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., teda že páchatel' spáchal viac trestných činov, čo ale neplatí, ak sa trest ukladá aj s použitím tzv. asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák.

Podľa rovnakých zásad sa postupuje aj pri ukladaní súhrnného trestu, ktorý súd ukladá vtedy, ak odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Súd teda páchatel'a odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom, za ktorý už bol odsúdený. Ak trestný zákon stanovuje v ustanovení § 42 ods. 1 povinnosť spravovať sa pri ukladaní súhrnného trestu zásadami platnými pre ukladanie úhrnného trestu, jeho účelom je snaha zabezpečiť, aby bol páchatel' potrestaný rovnakým spôsobom, ako keby sa o všetkých jeho trestných činoch rozhodovalo v jedinom spoločnom konaní. Súhrnný trest teda nastupuje namiesto úhrnného trestu, ktorý by bol inak páchatel'ovi uložený, ak by sa o všetkých zbiehajúcich trestných činoch rozhodovalo v spoločnom konaní. Súhrnný trest je pre páchatel'a priaznivejší ako trest samostatný, pretože je v ňom zohľadnená skutočnosť, že páchatel' sa dopustil ďalšieho trestného činu, pričom nebol varovaný odsudzujúcim rozsudkom týkajúcim sa skoršieho trestného činu. Možno teda zosumarizovať, že súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného (reálneho) súbehu trestných činov, a to len vtedy, ak bol páchatel' za časť zbiehajúcej sa trestnej činnosti už odsúdený za predpokladu, že na takéto odsúdenie je možné prihliadnuť.

Základným predpokladom uloženia súhrnného trestu je, aby medzi trestným činom, ktorý je predmetom prebiehajúceho konania a trestným činom, vo vzťahu ku ktorému má byť uložený súhrnný trest existoval viacčinný súbeh. Viacčinný súbeh trestných činov je z časového hľadiska vtedy, ak v období medzi prvým z nich a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchatel'a, a to takého rozsudku, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin vyhlásený a ktorý potom svojho času aj nadobudol právoplatnosť a možno naň dosiaľ prihliadať. Z uvedeného vyplýva, že okamih vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku spôsobuje, že vo vzájomnom pomere viacčinného súbehu nemôže byť trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a

trestný čin spáchaný po tomto okamihu. Súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného súbehu, a to len vtedy, ak páchatel' bol za časť zbiehajúcej sa trestnej činnosti odsúdený a ak možno na takéto odsúdenie prihliadať. Súd teda páchatel'a odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom (za, ktorý už bol odsúdený).

K dokazovaniu

Z obsahu spisového materiálu Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017 krajský súd zistil, že obžaloba v tejto veci napadla na okresný súd 12. júna 2017 pre skutok právne kvalifikovaný ako pokračovací prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Tr. zák., kde skutok páchal od januára 2016 do júla 2016, že okresný súd vo veci vydal 13. júna 2017 trestný rozkaz, ktorý bol doručený obžalovanému do vlastných rúk 27. novembra 2017, že obžalovaný ani prokurátor voči nemu nepodal odpor, preto nadobudol právoplatnosť 6. decembra 2017.

Z obsahu spisového materiálu Okresného súdu Galanta sp. zn. 9T/37/2018 krajský súd zistil, že obžaloba v tejto veci napadla na okresný súd 12. apríla 2018 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Tr. zák., kde skutok páchal od septembra 2011 do januára 2017, že okresný súd vo veci vydal 11. júla 2018 trestný rozkaz, ktorý bol doručený obžalovanému do vlastných rúk 24. novembra 2018, že obžalovaný ani prokurátor voči nemu nepodal odpor, a preto nadobudol právoplatnosť 4. decembra 2018. Bol tu zároveň zrušený výrok o treste Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 1T/83/2017.

Z obsahu spisového materiálu Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/53/2018 krajský súd zistil, že obžaloba v tejto veci napadla na okresný súd 10. mája 2018 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Tr. zák., kde skutok páchal od 2014 do 30. júna 2015, že okresný súd vo veci vydal 13. júna 2017 trestný rozkaz, ktorý bol doručený obžalovanému do vlastných rúk až 29. apríla 2019, že obžalovaný ani prokurátor voči nemu nepodal odpor, preto nadobudol právoplatnosť 8. mája 2019.

K neukladaniu súhrnného trestu

Objektívna stránka aktuálneho súdeného trestného činu spočíva v tom, že obžalovaný uvádzal v pokladničnej knihe zápisy o vkladoch hotovosti do pokladne, ktoré reálne nevznikli, nevedol riadne účtovníctvo, nevykonával riadne inventarizácie majetku, hoci mu táto povinnosť vyplývala zo zákona. Evidenciu treba rozumieť sústavné a pravidelné sledovanie konkrétne určených ukazovateľov. Obžalovaný teda protiprávny stav úmyselne vyvolal a následne ho udržiaval v určitom časovom období. Uvedené obdobie trvá tak dlho, pokiaľ ho v tomto prípade obžalovaný udržiaval, teda v tomto prípade od roku 2016 do roku 2018, preto možno skonštatovať, že ide o trváci trestný čin (primerane uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 26. septembra 2019, sp. zn. 5Tdo 1160/2019).

Na základe takto vykonaného dokazovania krajský súd ustálil, že aktuálne súdený trestný čin spáchaný obžalovaným v období rokov 2016 až 2018 nie je vo viacčinnom súbehu so skutkami spáchanými obžalovaným vo veciach Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017, 2T/53/2018 a 9T/37/2018, nakoľko obžalovaný páchal aktuálne súdenú trestnú činnosť aj napriek tomu, že už bol 27. novembra 2017 (doručením trestného rozkazu vydaným vo veci Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017 do vlastných rúk s účinkami vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku, právoplatným 6. decembra 2017) upozornený, aby trestnú činnosť nepáchal. Od tohto momentu je preto potrebné na súdenú trestnú činnosť nazerať ako na recidívu, ktorá vylučuje ukladanie súhrnného trestu.

K trestom všeobecne

Pokiaľ ide o chyby rozsudku, v prvom rade treba uviesť, že okresný súd skutočne pochybil pri určení druhu trestu a jeho výmery.

Pokiaľ ide o primeranosť a zákonnosť výroku o treste, je potrebné pripomenúť, že pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činovi (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe

hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnuť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnuť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatel'om, či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

K chybám rozsudku

Pozornosti krajského súdu neušlo pochybenie okresného súdu, kedy vo výroku o treste napadnutého rozsudku ako bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní priznal obžalovanému jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a jednu priťažujúcu podľa § 37 písm. m) Tr. zák. a aplikoval ust. § 38 ods. 2, no v písomnom vyhotovení rozsudku uviedol vo výroku iný pomer, konkrétne obžalovanému priznal dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák. a aplikoval ust. § 38 ods. 3 Tr. zák., hoci v samotnom odôvodnení potom zdôvodňoval ten výrok, ktorý zodpovedá vyhlásenému rozsudku.

Túto zrejmu chybu v písaní, ku ktorej došlo pri písomnom vyhotovovaní rozsudku a jeho rovnopisov si nevšimol nielen konajúci okresný súd, ale ani prokurátor, ktorý podal odvolanie, v ktorom priamo vytýkal nesprávne ustálenie pomeru poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Pre úplnosť krajský súd dodáva, že nakoľko odvolanie prokurátora podané v neprospech obžalovaného čo do výroku o treste vyhodnotil ako dôvodné, tak považoval za nadbytočné pred svojím rozhodnutím vrátiť vec okresnému súdu, aby postupom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. opravným uznesením zosúdil

výrok v písomne vyhotovenom rozsudku s jeho znením tak, ako bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní. Uvedený postup by totiž v konečnom dôsledku nič nezmenil na dôvodnosti podaného odvolania a s tým spojenou potrebou zrušenia predmetného rozsudku v napadnutom výroku o treste.

K uloženiu nepodmienečného trestu

Aplikujúc vyššie uvedené teoretické východiská na posudzovaný prípad krajský súd konštatuje, že okresný súd správne (vychádzajúc z výroku rozsudku ako bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní 28. februára 2022 a odôvodnený v písomnom vyhotovení) u obžalovaného zistil vyrovnaný pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri existencii jednej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák., že sa k trestnému činu priznal a jeho spáchanie úprimne oľutoval a jednej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že už bol za trestný čin odsúdený. V dôsledku toho k žiadnej úprave trestnej sadzby trestu odňatia slobody upravenej v osobitnej časti Tr. zák. pri trestnom čine podľa § 259 ods. 3 Tr. zák. nedošlo, teda trest odňatia slobody sa mal ukladať v rozpätí od 3 rokov do 8 rokov. Treba dodať, že priznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák., že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život bránil primárne fakt, že obžalovaný pred spáchaním tohto trestného činu už bol právoplatne odsúdený vo veci Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017. Pokiaľ ide o druh trestu, krajský súd v zhode s názorom prokurátora dospel k záveru, že obžalovanému je potrebné za súdenú trestnú činnosť ukladať nepodmienečný trest odňatia slobody s poukazom na to, že na obžalovaného ani predchádzajúce odsúdenie na trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu nemalo požadovaný prevýchovný, ani odradzujúci účinok. Niet preto dôvodu sa nateraz racionálne domnievať, že by iný alternatívny trest – trest domáceho väzenia uložený okresným súdom, takéto účinky už mal. Krajský súd sa preto stotožnil s názorom prokurátora, že účel trestu u obžalovaného možno docieľiť jedine výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody. Navyše sa obžalovaný súdnej trestnej činnosti sčasti dopustil počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia, ktorá mu bola uložená trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/83/2017 z 13. júna 2017, právoplatným 6. decembra 2017, v dôsledku čoho je v zmysle ust. § 49 ods. 2 Tr. zák. vylúčené ukladať mu znova trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu. Okrem toho krajský súd pri určovaní druhu trestu zohľadnil aj rozsah trestnej činnosti, jej závažnosť, spôsobený následok a zavinenie vo forme priameho úmyslu.

Pokiaľ ide o samotnú výmeru trestu odňatia slobody, krajský súd dospel k záveru, že vzhľadom na obžalovaným realizované a okresným súdom prijaté vyhlásenie o vine a jeho význam pre ďalší procesný postup v tejto trestnej veci, by ukladanie trestu odňatia slobody obžalovanému čo i len na dolnej hranici trestnej sadzby bolo pre neho neprimerane prísne a že účel trestu je v jeho prípade možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania, preto pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam (viď Stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod poradovým číslom 44 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR číslo 5/2017) a obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorý považoval za trest primeraný a spravodlivý, ktorý splní svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň aj morálne odsúdi jeho konanie.

K neuloženiu trestu zákazu činnosti

Je paradoxné, že obžalovanému dosiaľ nebol ani v jednom prípade uložený podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. trest zákazu činnosti vykonávať podnikateľskú činnosť, hoci sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, resp. za ktorú je aktuálne súdený, práve v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou ako SZČO pod obchodným menom A. B. F..

Ani v tomto prípade krajský súd obžalovanému tento druh trestu neuložil, nakoľko sa toho prokurátor odvolaním podaným v neprospech obžalovaného z neznámych dôvodov nedomáhal. Pritom platí, že na chyby odvolaním nevytýkané krajský súd prihliada len vtedy, ak by zakladali dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. zák., čo však nie je tento prípad, lebo neuloženie tohto druhu trestu nezakladá žiaden dovolací dôvod.

K vonkajšej súdnej diferenciacii

Čo sa týka spôsobu výkonu uloženého trestu odňatia slobody, krajský súd zaradil obžalovaného postupom podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže v posledných desiatich rokoch pred spáchaním súdeného trestného činu nebol vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin.

Záverečné zhrnutie

Z prezentovaných dôvodov krajský súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) ods. 2 Tr. por. na verejnom zasadnutí zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol spôsobom uvedeným v enunuciáte, keďže rozhodnutie bolo možné odvolacím súdom urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený a doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.